

Krav 1
HOVEDOPPGJØRET
I STATEN

1. MAI 2018

Fra LO Stat

5. april 2018 kl. 10.00

Bakgrunn

Virkingen av lavere etterspørsel fra petroleumsnæringen på norsk økonomi har blitt motvirket av lavere lønnsvekst, svakere krone, lavere rente og ekspansiv finanspolitikk.

Moderat lønnsvekst har muliggjort lave renter og svak kronekurs som har blant annet har bidratt til at den negative utviklingen har snudd. Arbeidsledigheten er på vei ned og antall sysselsatte øker. Sysselsettingen ventes å øke med om lag samme takt i 2018 som i 2017, og arbeidsledigheten er ventet å gå ytterligere ned i 2018.

De fleste prognosene viser at oljeprisen vil holde seg om lag på dagens nivå fremover. Anslagene for veksten i årsgjennomsnittet for BNP Fastlands-Norge i 2018 ligger for de fleste prognosene i området 2,0 til 2,5 prosent. Teknisk beregningsutvalg (TBU) har anslått foreløpig en vekst i KPI på om lag 2 prosent fra 2017 til 2018. Norsk økonomi er i en moderat konjunkturoppgang, eller sagt med Finansdepartementet egne ord er det «God vekst i norsk økonomi».

Det er viktig med en koordinert lønnsdannelse og et godt inntektspolitisk samarbeid. Den norske modellen står på tre solide bein. Svekkes ett eller flere bein vil ikke de øvrige klare å bære modellen. De tre grunnpilarene er: God økonomisk styring, god offentlig velferd og godt organisert arbeidsliv. Det har vært viktige faktorer for norsk økonomisk utvikling. Høy kvalitet på offentlige tjenester er en avgjørende forutsetning for verdiskapningen i privat sektor, og for fortsatt god velferd og utvikling av samfunnet. En kunnskapsbasert og omstillingsdyktig offentlig sektor er et viktig konkurransefortrinn for norsk næringsliv og privat sektors evne til omstilling og nyskaping.

Hovedtariffavtalen og tariffoppgjørene er de viktigste redskapene for å sikre arbeidstakernes lønns- og arbeidsvilkår, høy sysselsetting og en rettferdig fordeling. For å opprettholde høy kvalitet på tjenestene må staten rekruttere, beholde og utvikle kvalifisert arbeidskraft. Staten er det tariffområdet som har den høyeste andelen arbeidstakere med høyere utdanning, og nærmere 2/3-deler har utdanning fra universitet og høyskole. Staten som sentral arbeidsgiver har et særlig ansvar for å sikre konkurransedyktige lønns- og arbeidsvilkår i hele det statlige tariffområdet.

Normalarbeidsdagen er en forutsetning for et arbeidsliv som ivaretar god balanse mellom hvile, jobb og fritid. Et arbeidsliv for heltid og lange karrierer forutsetter reelle medbestemmelsesordninger, gode vernebestemmelser og et tydelig skille mellom arbeid og fritid. LO Stat går i mot at arbeidstidsbestemmelsene i tariffavtalene svekkes og krever at arbeidstakernes vern styrkes. Kompensasjonene for arbeid utover normalarbeidstid må økes.

Godt kvalifiserte medarbeidere er avgjørende for at statlig sektor skal kunne tilby innbyggerne kvalitativt gode tjenester og god forvaltning. For å rekruttere de best kvalifiserte medarbeiderne til statlig sektor må lønnen være på et nivå som gjør sektoren attraktiv som arbeidsplass.

LO Stat legger til grunn at lønnsutviklingen for statsansatte må være på linje med utviklingen for industriarbeider/industrifunksjonærer i NHO-området. Det må videre være rom for endringer i de relative lønnsnivåene for grupper som systematisk har blitt hengende etter over tid. Tall fra TBU foreløpige rapport, februar 2018, viser at den gjennomsnittlige årslønnsveksten 2016 – 2017 i gjennomsnitt var på 2 ½ prosent for industrien i alt. I staten

som helhet var årslønnsveksten 2016 – 2017 på 2,3 %. Mindrelønnsutviklingen må kompenseres.

De likelønnsiltakene partene i tidligere tariffoppgjør har vært enige om, har gitt en positiv utvikling på kvinners andel av menns lønn. For første gang på over ti år viser tallene nå en negativ utvikling. For det statlige tariffområdet som helhet er kvinners andel av menns lønn (månedstjeneste i alt) redusert fra 90,2 i 2016 til 89,7 % i 2017. Kvinner og menn i samme virksomhet skal ha lik lønn for samme arbeid eller arbeid av lik verdi¹. Arbeidet for likelønn og bedre verdsetting av kvinnedominerte stillinger må videreføres og forsterkes både sentralt og lokalt.

I hovedtariffoppgjøret 2016 inngikk staten for første gang to ulikelydende hovedtariffavtaler. En hovedtariffavtale med Akademikerne og en hovedtariffavtale med LO Stat, YS Stat og Unio. Tilbakemeldinger og erfaringer vi har fått i tariffperioden tyder på at to avtaler har medført økt ressursbruk. To ulike hovedtariffavtaler har ført til økt merarbeid bla når det gjelder fortolkninger, forståelser, registrering, begrepsbruk og medlemslister.

Partene har i hele tariffperioden 2016 – 2018 arbeidet med å forenkle og fornye lønssystemet uten at partene har lyktes i å komme frem til en en felles omforent løsning.

LO Stat er opptatt av at lønssystemet i staten fortsatt skal være et helhetlig og fleksibelt system som ivaretar så vel overordnede personalpolitiske mål, som virksomhetsspesifikke behov for tilpasning. Lønssystemet i staten må bygge opp under intensjonene i tjenestetvistloven som forutsetter at de generelle lønns- og arbeidsvilkår skal fastsettes i hovedtariffavtalen som omfatter alle ansatte på tvers av virksomhetene. Streikeretten i staten er lagt til de sentrale partene (hovedsammenslutningene) ved inngåelsen av hovedtariffavtalen, det gir få konfliktpunkt, og fredsplikt i tariffperioden. For LO Stat er det viktig å understreke at streikeretten fortsatt må omfatte både lønnsveksten, lønnsfordelingen og lønssystemet. Et sentralt fastsatt lønssystem er effektivt og bidrar til kontroll med lønnsutviklingen som helhet.

Lønssystemet må fortsatt forankres i hovedtariffavtalen, det må bestå av felles stillingskoder knyttet til lønnstabellen og et lønnsnivå som gjør det mulig å rekruttere og beholde godt kvalifisert og kompetent arbeidskraft. Systemet må videre inneholde sikringsbestemmelser som gir en automatisk lønnsutvikling bla for begynnerstillinger og andre stillingsgrupper det er viktig å beholde. Lønssystemet må ha virkemidler som kan løse utfordringer på tvers av virksomhetene, tilrettelegge for omstilling og fortsatt fleksibilitet.

LO Stats mål er å sikre alle våre medlemmer økt kjøpekraft i form at et generelt lønnstillegg på hovedlønnstabellen. For å sikre dette må tillegget gis sentralt. Det er effektivt, rasjonelt og ressursbesparende. LO Stats mål er også at lønnsnivåene for stillingene økes, utilsiktede lønnsforskjeller mellom stillinger reduseres og at lønnsforskjellene mellom kvinner og menn fjernes.

¹ Jf. Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven) §34.

Store lederlønnstillegg bidrar til å øke lønnsforskjellene i statlig sektor. LO Stat kan ikke akseptere at staten som arbeidsgiver gir ledere og andre som p.t. er tatt ut av de kollektive avtalene skal ha større lønnstillegg og langt høyere lønnsvekst enn det som avtales i tariffoppgjøret for øvrige ansatte. Den normen som partene i frontfaget setter for lønnsveksten, må gjelde også for ledere i staten.

LO Stat mener at all lønn (regulativlønn/fastlønn samt faste og variable tillegg) som er vederlag for arbeid i ordinær stilling skal være pensjonsgivende. Det er for enkelte stillingsgrupper en betydelig andel av de variable tilleggene som ikke blir medregnet i pensjonsgrunnlaget, noe som fører til urimelige pensjonstap. Dette må rettes opp i tariffoppgjøret.

LO Stats krav:

- Sikre økt kjøpekraft til alle ved at det gis et generelt tillegg på hovedlønnstabellen med virkning fra 1. mai 2018.
- Styrke sosiale bestemmelser og sikre opparbeidete rettigheter.
- Likelønn og verdsetting av kvinnedominerte stillinger prioriteres.
- Variable tillegg som vederlag for arbeid, skal fullt ut medregnes som pensjonsgivende inntekt.
- Det avsettes midler i hovedtariffoppgjøret 2018 til vedlikehold og videreutvikling av lønns- og forhandlingssystemet, basert på felles stillingskoder med en startlønn knyttet til et lønnstrinn på hovedlønnstabellen og med muligheter for automatiske lønnsopprykk/utvikling for bla begynnerstillinger.
- Hovedtariffavtalen trer i kraft 1. mai 2018 og gjelder til og med 30. april 2020.

LO Stat vil komme tilbake til konkrete krav på økonomi, forhandlingsbestemmelsene, fellesbestemmelsene, innretning og profil med videre under forhandlingene.

LO Stat tar forbehold om nye og / eller endrede krav underveis i forhandlingene.
